

20 Ιανουαρίου 1668

Η μυστική συμφωνία

Όταν, το 1665, πέθανε ο Φίλιππος ο Δ΄ της Ισπανίας, ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ ζήτησε από το νέο βασιλιά, Κάρολο Β΄, τις ισπανικές κτήσεις στις Κάτω Χώρες (Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο) ως κληρονομιά της γυναίκας του Μαρίας Θηρεσίας. Ο Κάρολος αρνήθηκε. Στις 24 Μαΐου 1667, ο στρατός του Λουδοβίκου μπήκε στο Βέλγιο, αρχίζοντας τον πόλεμο για τη διαδοχή των ισπανικών κτήσεων με σκοπό να βγει στον Ρήνο, όπως ήταν πάντα το όνειρό του. Μέσα σε λίγο διάστημα, κυριεύσε τη Φλάνδρα και την κομητεία του Φραντς (ανάμεσα στη Βουργουνδία και την Ελβετία), έχοντας πια την πολυπόθητη προσπέλαση στον Ρήνο (Φεβρουάριος 1668). Από το 1666, στις Ενωμένες Επαρχίες της Ολλανδίας ήταν κυβερνήτης κάτω από επιτήρηση ο πρίγκιπας Γουλιέλμος της Οράγγης (γεννήθηκε το 1650), εγγονός του Καρόλου Α΄ της Αγγλίας και γιος της Μαρίας Στούαρτ. Για ν' αντιμετωπίσει τους Γάλλους, προσπάθησε να συγκροτήσει ένα μεγάλο συνασπισμό.

Ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ τον πρόλαβε, υπογράφοντας στις 20 Ιανουαρίου 1668, μυστική συμφωνία με τον αυτοκράτορα Λεοπόλδο Α΄ της Γερμανίας: Θα μοιράζονταν την Ισπανία και τις κτήσεις της μετά το θάνατο του Καρόλου που δε φαινόταν πως θα ζούσε περισσότερο από ένα χρόνο ακόμα. Οι Κάτω Χώρες έπεφταν στο μερίδιο του Λουδοβίκου. Κανένας από τους δυο δεν μπορούσε να φανταστεί πως ο Κάρολος θα πέθαινε το 1700 και πως η συμφωνία τους αυτή θα γινόταν αφορμή για έναν από τους πιο καταστρεπτικούς πολέμους της Ευρώπης.

Ο Γουλιέλμος της Οράγγης κατάφερε να συνασπίσει εναντίον της Γαλλίας την Ολλανδία, την Αγγλία, τη Σουηδία και την Ισπανία. Ο πόλεμος τέλειωσε προσωρινά με τη συνθήκη του Εξ Λα Σαπέλ, στις 2 Μαΐου 1668. Ο Λουδοβίκος επέστρεψε το Φραντς αλλά κράτησε τις μισές από τις περιοχές που κυριεύσε στο Βέλγιο. Κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί, τι θα επακολουθούσε ([βλ. 11.4.1713](#)).

20 Ιανουαρίου 1945

Ξεκινά η 4^η θητεία του προέδρου Ρούσβελτ

Ήταν 20 Ιανουαρίου 1945, όταν, με τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο να οδεύει στη λήξη του, ο Φρανκλίνος Ντελάνο Ρούσβελτ ξεκίνησε την τέταρτη προεδρική του θητεία, ο μόνος που πέτυχε κάτι τέτοιο στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Είχε εκλεγεί πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 1932 (ορκίστηκε Ιανουάριο του 1933) με σκοπό να βγάλει τη χώρα του από τη βαθιά οικονομική της κρίση, επακόλουθο του μεγάλου κραχ του 1929. Σύνθημά του ήταν ότι «το μόνο που πρέπει να μας φοβίζει είναι ο ίδιος ο φόβος»¶. Εγκαινίασε το «Νιου Ντιλ» και γρήγορα επανέφερε τις ΗΠΑ σε τροχιά οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας. Πήρε εύκολα τις εκλογές του 1936 και ξόδεψε το μεγαλύτερο μέρος της δεύτερης θητείας του στην ευαισθητοποίηση των βαθιά χωμένων στον απομονωτισμό Αμερικανών απέναντι στην ολοένα αυξανόμενη επιθετικότητα της Γερμανίας του Χίτλερ και της Ιαπωνίας των στρατοκρατών. Τον Νοέμβριο του 1940, με τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο να σαρώνει ήδη την Ευρώπη και τον Ειρηνικό ωκεανό, διεκδίκησε τρίτη θητεία. Εκτιμώντας τη στιβαρή διοίκησή του, οι Αμερικανοί τον επανεξέλεξαν. Μετέτρεψε τις ΗΠΑ σε «μεγάλο οπλοστάσιο της δημοκρατίας», όπως ο ίδιος είπε, και, μετά το Περλ Χάρμπορ (Δεκέμβριο 1941) τις έριξε στον πόλεμο, γέρνοντας τη νίκη στην πλευρά των συμμάχων. Ο πόλεμος μαινόταν ακόμα, όταν τον Νοέμβριο του 1944, ο Ρούσβελτ πήρε τις προεδρικές εκλογές για τέταρτη φορά. Ανέλαβε καθήκοντα στις 20 Ιανουαρίου 1945 αλλά πέθανε στις 12 Απριλίου της ίδιας χρονιάς. Τον διαδέχτηκε ο Χάρι Τρούμαν που έμεινε πρόεδρος ως το 1953.

Ο πόλεμος έληξε τον επόμενο Σεπτέμβριο αλλά για τους Αμερικανούς η περίπτωση Ρούσβελτ δεν επρόκειτο να επαναληφθεί. Το 1947, με την έγκριση της 22^{ης} τροπολογίας του συντάγματος, ορίστηκε ότι το ίδιο άτομο μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος μόνο δυο φορές. Κι αν έχει ήδη διατελέσει πρόεδρος για πάνω από δυο χρόνια, ως αντικαταστάτης εκλιπόντος προέδρου, μπορεί να εκλεγεί για μια μόνο επιπλέον φορά.

Στις 20 Ιανουαρίου 1961, ο 43χρονος Τζον Φίτζεραλντ Κένεντι ορκίστηκε 35^{ος} πρόεδρος, ο νεότερος στην ιστορία των ΗΠΑ. Δολοφονήθηκε στο Τέξας, στις 22 Νοεμβρίου 1963. Ο

αντιπρόεδρος Λίντον Τζόνσον που τον διαδέχτηκε την ίδια μέρα, ήταν ο πρώτος που έζησε τις συνέπειες της 22

ης
τροπολογίας: Ξεπέρασε κατά δυο μήνες τα δυο χρόνια, στην πρώτη του θητεία κι έτσι είχε δικαίωμα για μια ακόμα εκλογή. Αυτή του 1964.

1320: Στέφεται βασιλιάς της Πολωνίας ο Βλάντισλαβ Α', γνωστός ως «Βλάντισλαβ ο Κοντός». Νικώντας το τάγμα των Τευτόνων Ιπποτών, έβαλε γερές βάσεις για ένα ισχυρό πολωνικό κράτος.

1649: Ο νικημένος βασιλιάς της Βρετανίας Κάρολος Α' έρχεται αντιμέτωπος με ανώτατο δικαστήριο στο Γουεστμίνστερ με την κατηγορία της προδοσίας, μετά τον εμφύλιο με τις κοινοβουλευτικές δυνάμεις του Κρόμβελ. Αποκεφαλίστηκε στις 30 του μήνα.

1841: Μετά από μακρές συνομιλίες μεταξύ Βρετανίας και Κίνας σχετικά με τους πολέμους του Οπίου, υπογράφεται η συνθήκη του Τσουάμπι, με την οποία το Χονγκ Κονγκ παραχωρείται στους Βρετανούς. Επέστρεψε στην Κίνα το καλοκαίρι του 1997.

1887: Με συνθήκη που υπογράφεται από τις ΗΠΑ και την Χαβάη, δίνεται το δικαίωμα στους Αμερικανούς να στήσουν ναυτική βάση στο Περλ Χάρμπορ.

1921: Αρχίζει στο Παρίσι η διάσκεψη για τις επανορθώσεις του Α' Παγκόσμιου πολέμου.

1942: Ηγέτες των Ναζί, της γερμανικής Ασφάλειας και «αρμόδιοι υπουργοί» μετέχουν σε σύσκεψη με σκοπό την έγκριση της «Τελικής Λύσης», με την οποία θα πετύχαιναν τον συστηματικό και ολοκληρωτικό αφανισμό των Εβραίων.

1945: Ο Φραγκλίνος Ντελάνο Ρούσβελτ αναλαμβάνει για τέταρτη συνεχή φορά τα καθήκοντά του ως πρόεδρος των ΗΠΑ.

1961: Σε ηλικία 44 χρόνων, ο Τζον Φ. Κένεντι γίνεται ο νεότερος μέχρι τότε Αμερικανός που ορκίζεται πρόεδρος της χώρας. Την ίδια μέρα, το 1981 και σε ηλικία 70 ετών παρά 16 ημέρες, αναλαμβάνει καθήκοντα ως πρόεδρος των ΗΠΑ ο Ρόναλντ Ρέιγκαν, ο γηραιότερος Αμερικανός στο πόστο αυτό.

1996: Πεθαίνει σε ηλικία 83 ετών, ο Μοχάμεντ Χαμέντ Αμπού ελ Νασρ, ηγέτης της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, της μεγαλύτερης και με κύρος, οργάνωσης των Ισλαμιστών της Αιγύπτου.

2009: Ο 47χρονος Μπάρακ Ομπάμα γίνεται ο πρώτος Αφροαμερικανός που ορκίζεται πρόεδρος των ΗΠΑ. Εγκαθίσταται στον Λευκό Οίκο ως ο 44^{ος} εκλεγμένος πρόεδρος της χώρας.

2010: Κάτω από δρακόντεια μέτρα ασφαλείας, ξεκινά στην Αμφισσα η δίκη για τη δολοφονία (στις 6/12/2008) του 16χρονου Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου από τον αστυνομικό, Επαμεινώνδα Κορκονέα. Διακόπηκε παίρνοντας διήμερη αναβολή.

2017: Κάτω από δρακόντεια μέτρα ασφαλείας και με την Ουάσινγκτον και άλλες μεγάλες πόλεις να συγκλονίζονται από διαδηλώσεις διαμαρτυρίας, με την αστυνομία να κάνει χρήση δακρυγόνων, ο Ντόναλντ Τραμπ ορκίζεται 45ος πρόεδρος των ΗΠΑ. Συνελήφθησαν 217 διαδηλωτές.

2021: Με την χώρα να αστυνομοκρατείται υπό τον φόβο επιθέσεων από οπαδούς του απελθόντος προέδρου Τραμπ, ο Τζο Μπάιντεν ορκίζεται 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ.

Η 20ή Ιανουαρίου στον πολιτισμό

20 Ιανουαρίου 1986

Ο «Ταρζάν» Τζόνι Βαϊσμίλερ

Ο Ένγκαρ Ράις Μπάροους γεννήθηκε την 1^η Σεπτεμβρίου του 1875. Στα 1911 κι αφού άλλαξε πολλά επαγγέλματα, αποφάσισε να ασχοληθεί με το γράψιμο. Στα 1912, ο «Ταρζάν» του εμφανίστηκε σε περιοδικά. Είναι η ιστορία ενός εγκαταλειμμένου στη ζούγκλα παιδιού που ανατράφηκε από πιθήκους και έζησε μύριες περιπέτειες, ώσπου γνώρισε τη σύντροφό του, Τζέιν. Ο ήρωας έγινε δημοφιλής. Στα 1914, ο Μπάροους παρουσίασε το μυθιστόρημα «Ο Ταρζάν των πιθήκων» που έκανε πάταγο. Ακολούθησε σειρά ολόκληρη βιβλίων με ήρωα τον «Ταρζάν». Πούλησαν πάνω από 25 εκατομμύρια αντίτυπα σ' όλο τον κόσμο. Στα 1918, ένα από αυτά έγινε βουβή ταινία με Ταρζάν τον Έλμο Λίνκολν. Άρεσε. Οι περιπέτειες του Ταρζάν έγιναν βιομηχανία: Κόμικς, ραδιόφωνο, τηλεόραση. Πάνω από δώδεκα ηθοποιοί τον ενσάρκωσαν στον κινηματογράφο. Πιο δημοφιλής ήταν ο πέντε φορές Ολυμπιονίκης στην κολύμβηση, Τζόνι Βαϊσμίλερ.

Γεννήθηκε στις 2 Ιουνίου 1904, στη Ρουμανία. Ήταν τριών χρόνων, όταν οι γονείς του μετανάστευσαν στην Αμερική. Στα 17 του, ήταν ήδη πρωταθλητής στην κολύμβηση και παίκτης της υδατοσφαίρισης. Στην Ολυμπιάδα του 1924, κέρδισε τρία χρυσά μετάλλια στην κολύμβηση κι ένα χάλκινο ως μέλος της αμερικανικής ομάδας υδατοσφαίρισης. Στην Ολυμπιάδα του 1928, κέρδισε ακόμα δυο χρυσά. Τη μεγάλη του φήμη όμως την απέκτησε από το 1932 κι έπειτα ως ηθοποιός του κινηματογράφου, ενσαρκώνοντας τον Ταρζάν σε δώδεκα ταινίες που γυρίστηκαν ως το 1948.

Ο συγγραφέας Μπάροους πέθανε στις 19 Μαρτίου του 1950. Ο Τζόνι Βαϊσμίλερ συνέχισε να γυρίζει ταινίες με περιπέτειες στη ζούγκλα. Στα 1967, παρουσίασε την «Αυτοβιογραφία» του. Πέθανε στις 20 Ιανουαρίου 1984. Ο Ταρζάν ζει ακόμα.

1855: Γεννιέται στη Γαλλία ο συνθέτης Ερνέστ Σοσόν. Πέθανε στις 10 Ιανουαρίου 1899.

1920: Γεννιέται ο Ιταλός σκηνοθέτης, Φεντερίκο Φελίνι. Ήταν διάσημος για τα έργα του «Ντόλτσε Βίτα», «Λα Στράντα» και «Οκτώμισι», τα οποία έγιναν αντικείμενο πολλών συζητήσεων.

1976: Ιδρύεται ο ΠΣΑΠ (Πανελλήνιος Σύλλογος Αμειβομένων Ποδοσφαιριστών) με πρώτο πρόεδρο τον Μίμη Δομάζο.

2013: Σε ηλικία 80 χρόνων, πεθαίνει ο συγγραφέας Παύλος Μάτεσης.